

Наслов

мр Владимир Марић, в.д. директора
Завод за интелектуалну својину Републике Србије

96. година Завода за интелектуалну својину Републике Србије

На дан 15. новембра 1920. године, Уредбом о заштити индустријске својине коју је донео наследник престола тадашње Краљевине Срба, Хрвата и Словенаца, Александар Карађорђевић, основана је Управа за заштиту индустријске својине - данашњи Завод за интелектуалну својину Републике Србије.

То је био период опоравка од последица Првог светског рата који је уништио привреду земље и истовремено коштао Србију губитка више од половине мушког, радно способног становништва. У то време основна привредна грана била је пољопривреда, док је индустрија тек почела да се развија. Доходак од 66 долара по глави становника био је међу најнижим у Европи. У таквом друштвеном и економском амбијенту формирана је Управа за заштиту индустријске својине. Чинили су је стални и привремени чланови, углавном из редова академика, универзитетских професора, научника, који су постављани на 5 година. На листама привремених чланова Управе нашао се у једном тренутку и чувени Милутин Миланковић, један од највећих српских научника свих времена.

Први председник Управе био је Јанко Шуман, доктор права, који је студирао у Грацу и Бечу, радио као адвокат у Целовцу, а потом 17 година у Аустро-угарском заводу за патенте, у Бечу. Под његовим вођством, Управа је уживала велики углед и убрзо је постала позната у Европи. У извештају Светске организације за интелектуалну својину из 1923. године, поступак заштите жига који је увела наша Управа оцењен је као најсавршенији у свету па је препоручено да и друге установе у Европи и свету почну да примењују такав поступак, данас познат као *Refus Provisoir* – прво одбијање жига. *Refus Provisoir* примењује се и данас.

Управа се од почетка бавила пословима заштите патената, жигова и индустријских модела и узорака. Године 1981. Заводу је додељена надлежност и у области заштите ознака географског порекла.

Још једна значајна надлежност Завода за интелектуалну својину коју је Завод добио 1996. године јесте и надзор над радом организација за колективно остваривање ауторског и сродних права. Иако организације за колективно остваривање ауторског и сродних права остварују приватне интересе, оне имају и огроман јавни значај. Наиме, без организација за колективно остваривање ауторског и сродних права, наши композитори, текстописци, аранжери, интерпретатори, режисери, сценаристи, писци, фотографи, произвођачи фонограма, не би могли фактички да остварују своја права. Држава

зато мора да створи правне претпоставке за њихов ефикасан и квалитетан рад, јер то је доказ државне бриге према нашим креативним људима, али и залога за јачање наше економије.

Студија о доприносу делатности заснованих на ауторском праву показује да креативне индустрије, примера ради - музичка индустрија, индустрија софтвера и база података, издавање књига и часописа, итд, учествују у стварању бруто домаћег производа Републике Србије са 4,61%. Набројане индустрије стварају више бруто домаћег производа него рударство или услуге смештаја и исхране и приближно једнако као финансијске делатности, осигурање или снабдевање електричном енергијом. У укупној запослености у Републици Србији, креативне индустрије учествују са 4,07% и запошљавају деведесет хиљада радника.

У протеклом периоду је уложен велики труд стручњака Завода за интелектуалну својину да би се дошло до напретка у погледу наших евроинтеграција у области интелектуалне својине. Стручњаци Завода за интелектуалну својину завршили су рад на преговарачкој позицији за Поглавље 7 – интелектуална својина, са чијом садржином се сагласила Европска комисија. У томе смо имали велику подршку чланова преговарачке групе, наших колега из Министарства просвете, науке и технолошког развоја, Канцеларије за европске интеграције, Министарства финансија, Министарства унутрашњих послова, Управе царина, судова и Тужилаштва за високо технолошки криминал.

Други, за нас једнако важан посао, јесте испуњавање плана Владе Републике Србије у погледу доношења нових прописа из области интелектуалне својине. Са нашим колегама из Министарства просвете, науке и технолошког развоја, послали смо у процедуру већи број закона из ове области, као и нову Стратегију развоја интелектуалне својине. Када је реч о усаглашавању наших прописа са европским правним системом, модернизација нашег законодавства у области интелектуалне својине започета је знатно раније. Захваљујући ентузијазму, радној енергији и добром управљању од стране претходних руководилаца Завода, наша земља је током протеклих двадесет и пет година константно осавремењавала своје законодавство из области патената и других права интелектуалне својине. Завод за интелектуалну својину је данас израстао у модерну институцију којом би се поносиле и многа развијенија и богатија земље него што је Србија.

Захваљујући техничкој и финансијској помоћи ЕУ, Европског завода за патенте и Светске организације

за интелектуалну својину, данас су базе патената, жигова и индустријског дизајна Завода доступне преко интернета, а од 2006. године подаци о објављеним патентима налазе се и у бази Европског завода за патенте. Потребно је нагласити да смо у мају ове године потпуно аутоматизовали наше услуге и сврстали се у ред малог броја националних завода који својим корисницима омогућавају услугу електронског подношења пријава жигова, патената и индустријског дизајна.

Осврну бих се и на рад Едукативно-информативног центра Завода за интелектуалну својину. Центар пружа услугу дијагностике интелектуалне својине која је намењена малим и великим привредним субјектима. Поред препорука како да заштите своја права у Заводу, њима се такође дају и препоруке како да управљају тим правима у пословању. Услуге дијагностике интелектуалне својине уживало је до сада 230 привредних субјеката широм Србије. Поред ове услуге, Центар пружа и услуге едукације, те је у протеклих 6 година више од 14,000 учесника, судија, адвоката, цариника, тржишних инспектора и других заинтересованих страна прошло кроз различите обуке у вези са интелектуалном својином.

Са поносом истичемо да је пролазећи кроз бурна историјска раздобља, Завод за интелектуалну својину Републике Србије израстао у здраву, модерну институцију, са значајном међународном репутацијом, која је у потпуности спремна за изазове који су пред нама. ■

Мирјана Јелић, помоћник директора

Завод за интелектуалну својину Републике Србије

Победници такмичења Светске организације за интелектуалну својину

У оквиру сарадње са Светском организацијом за интелектуалну својину, од августа до октобра 2016. године, у Србији је спроведен конкурс за доделу награда Светске организације за интелектуалну својину (WIPO) за достигнућа у области интелектуалне својине. Такмичење је одржано у четири категорије:

1. Проналазач или група проналазача за патент (WIPO Medal for Inventors)
2. Правна лица за регистрован индустријски дизајн (WIPO IP Enterprise Trophy)
3. Аутор или група аутора за истакнуте радове у области друштвено хуманистичких наука (WIPO Medal for Creativity)
4. Ученик или група ученика средње школе за проналазак (WIPO Schoolchildren's Trophy).

У категорији проналазача или групе проналазача за патент, прво место освојила је група проналазача за проналазак под називом: „Дво-микрофонски поступак утишавања амбијенталне буке са применом у мобилном телефону“. Патентираним проналаском се елиминисе амбијентална бука приликом комуникације мобилним телефоном, а проналазак је настао у оквиру сарадње истраживача Центра за унапређење животних активности у Београду и Истраживачко-развојног института RT-RK d.o.o. у Новом Саду. Проналазак је заштићен патентом на територији САД. Аутори проналаска су: др Зоран Шарић, научни саветник

у Центру за унапређење животних активности из Београда; мр Станислав Очовај из Истраживачко-развојног института РТ-РК из Новог Сада; Роберт Печкаи-Ковач, дипломирани инжењер из Истраживачко-развојног института РТ-РК из Новог Сада; и др Јелена Ковачевић, доцент на Факултету техничких наука Универзитета у Новом Саду.

На основу одлуке комисије, победник у оквиру категорије за правна лица за регистровани индустријски дизајн је фирма Алфа-Плам а.д. из Врања, за индустријски дизајн пећи на пелет за етажно грејање која је на тржишту позната под комерцијалним називом Comto 21, а која је заштићена међународним дизајном на територијама бројних европских земаља.

У категорији аутора или групе аутора за истакнуте радове у области друштвено-хуманистичких наука добитник награде је др Предраг Милосављевић, за истакнуту монографију „Мера и узвишеност“. Објављена у 160. години од рођења Николе Тесле, ово је једна од значајнијих студија о овом српском мислиоцу и америчком проналазачу, и то не само у оквирима српске културе. Студија има историјску, методолошку, филозофску и техничку димензију.

На основу одлуке комисије, победник у оквиру категорије ученик или група ученика средње школе је Ђорђе Огризовић, ученик четвртог разреда Треће београдске гимназије, за проналазак

„Пречишћавање воде загађене фенолом процесом хидродинамичке кавитације“. Ђорђе Огризовић је за наведени проналазак током ове године освојио златну медаљу на 23. Светском првенству младих научника које је ове године одржано у Клуж-Напоки, у Румунији.

Осим наведених награда, у сарадњи са Светском организацијом за интелектуалну својину, додељује се и награда за изузетно домаће правно лице са највећим интензитетом коришћења међународног система регистрације жигова у протеклих годину дана – награда WIPO Users' Trophy. Ова награда је припала предузећу за производњу, промет и услуге „MAXIMA“ d.o.o. из Лучана.

Награде Светске организације за интелектуалну својину су додељене добитницима на прослави дана Завода за интелектуалну својину 15. новембра 2016. године. ■

Саша Здравковић, самостални саветник

Завод за интелектуалну својину Републике Србије

Заједничко излагање регионалних завода на 49. МОС сајму у Цељу

Почетком 2016. године, у сарадњи са Европским заводом за патенте, заводи за интелектуалну својину Србије, Словеније и Мађарске су потписали уговор о заједничком излагању на највећим националним сајмовима у својим земљама током наредне две године.

Циљ сарадње је приближавање интелектуалне својине клијентима, институтима, привреди, проналазачима, као и подизање свести о значају и важности коришћења и заштите интелектуалне својине, како на националном, тако и на регионалном нивоу. Прва сарадња је остварена у мају 2016. године, када су представници завода Мађарске и Словеније били заједнички излагачи са Заводом за интелектуалну својину Србије на Пољопривредном сајму у Новом Саду, уз финансијску подршку од стране ЕПО за штандове и организацију. У пракси се показало да је регионално удруживање институција за заштиту интелектуалне својине у овом сегменту сарадње потребно и пожељно.

Сарадња је настављена и током јесени, када су представници Завода за интелектуалну својину Србије први пут учествовали на 49. међународном сајму занатства и предузетништва у Цељу, у Словенији, од 13-18.9.2016. године, који важи за највећи и најпознатији сајам у Словенији. Поред представника Србије, учествовали су и заводи из Словеније и Мађарске. Представљене су услуге свих завода и остварени су контакти са привредницима из региона. Сајам се одржавао у центру Цеља, у девет сајамских хала. Следећи сајам са заједничким штандом три национална завода требало би да се одржи у Мађарској, уз очекивање да ће се у наредном периоду придружити и остали регионални заводи. Штанд су посетили и премијер Словеније, министри из Хрватске и Словеније, као и представници министарстава из Србије.

Током трајања сајма остварена је одлична сарадња са Заводом за интелектуалну својину Словеније, што је касније довело и до потписивања меморандума о

сарадњи два завода. Заједнички штанд се налазио у веома модерној и функционалној хали, у којој су били и представници локалне самоуправе, министарстава из Словеније, института, факултета и научно-истраживачких организација, као и представници привреде из Србије, Хрватске, Словеније, Аустрије, Мађарске, Италије, Босне и Херцеговине, Црне Горе, Немачке, али и земаља са других континената попут Венецуеле, Кине, Индије и других.

Посећеност сајма је била одлична и показано је велико интересовање за заштиту интелектуалне својине у Србији. Најчешћа питања су се односила на патенте, жигове и индустријски дизајн, а нарочито на коришћење патентних база података.

Представљена је услуга Дијагностике интелектуалне својине, као и друге едукативне и информативне услуге Завода за интелектуалну својину Републике Србије. Представници Завода Србије су остварили запажене резултате на сајму, с обзиром на вишегодишње искуство у излагању на сајмовима. Циљ је повезивање са осталим националним заводима региона, како би се остварили најбољи резултати у заједничком интересу, како институција, тако и привреда земаља у региону. ■

Павле Зелић, магистар фармације
Агенција за лекове и медицинска средства

Стрип хероина у борби против лажних лекова

Лана Тафи је неустрашива, јака и помало непромишљена припадница специјалне јединице за борбу против лажних лекова. Она је, ипак, измишљена, као узор младима у једном амбициозном стрипу едукативног карактера. Та публикација представља омаж стриповима Алана Форда, и концептирана је као прича са више крајева, чији ток и завршетак бирају сами читаоци. У исправним одлукама током стрипа, читаоцима помаже управо Лана, упозоравајући младе који набављају разне производе путем интернета и друштвених мрежа на опасност од лажних лекова који се на тај начин нуде и продају. „Лана Тафи“ је издање Европског директората за квалитет лекова у оквиру Савета Европе, настао по предлогу фармацеута и стрип аутора Павла Зелића, магистра фармације из Агенције за лекове и медицинска средства Србије који је био и вођа целог пројекта и др Доменика Ди Ђорђија (Domenico di Giorgio) из Италијанске агенције за лекове, светског ауторитета за област лажних лекова. Пројекат подразумева дигитално и штампано издање за едукаторе, издање за децу и омладину, као и веб апликацију. Цртежи су осмишљени тако да буду прилагођени узрастним групама деце, односно омладине, а пре свега су базирани на научним и психолошким истраживањима.

LANA TAFI

1
Din 0,00

СТРИП ИГРА О ФАЛСИФИКОВАНИМ ЛЕКОВИМА

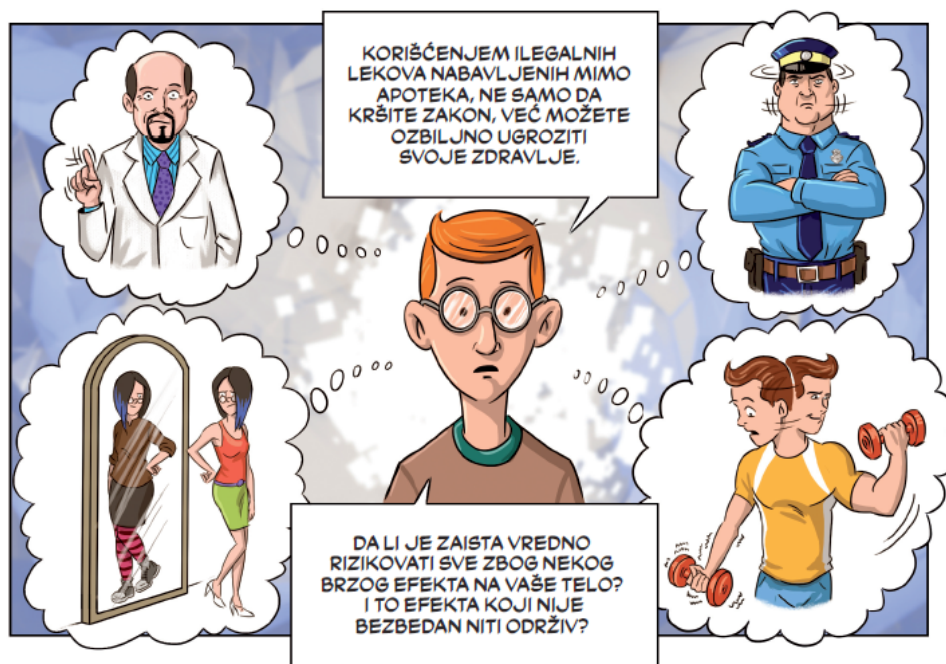
Овај стрип се може бесплатно преузети на српском и енглеском језику, а у великој акцији која траје преко годину дана је имао изузетног ефекта у подизању свести о овом проблему у Србији, али и многим другим земљама.

Пројекат је најпре пажљиво и студиозно развијан од јануара до јуна 2014. године са психолозима са Универзитета у Риму и Венецији, после чега је предат Савету Европе на припрему првог издања инструкција за учитеље. Такође су се током 2014.

године радиле и тест проба стрипова са децом и младима различитог узраста. После успешних реакција, одобрена је и друга фаза пројекта, где су направљене финалне верзије – две стрип приче за младе у којима су они главни јунаци. Затим је написана и реализована трећа прича са главном јунакињом Ланом Тафи, која је требало да представља пример за угледање младим читаоцима, као и да илустрије институционалну борбу против фалсификованих лекова на глобалном нивоу, како би читаоци схватили и шире размере проблема.

једноставне игре, али се у промоцији показало више него ефикасним и штампано издање.

Енглеска верзија је била спремна до марта 2015. године. У свом финалном облику стрипови су први пут примењени у Србији у септембру 2015. године, након чега је уследило преко 30 трибина у основним и средњим школама, на факултетима и скуповима младих у Србији, и ове промоције су и даље у току. После тих сусрета добијале су се и накнадне повратне реакције од учитеља и професора, а чак

Управо је ова трећа прича смишљена као омаж стрипу Алан Форд, како би се пре свега публика у Италији и бившим југословенским републикама идентификовала са стрипом, мада се она свидела и представницима других земаља, иако им та референца не значи колико и нама. О овом омажу је обавештен и аутор „Алана Форда“. Иако се не користе оригинални ликови ни имена, покушало се да се поред визуелног приступа погоди и специфичан дух тог црнохуморног класика.

Сама интерактивна прича, чији је аутор Зелић, на сваких пар страна читаоце ставља у улогу протагониста приче и пред одлуку. На пример: да ли да узму називи лек који им се нуди преко интернета или не. На основу једне или друге одлуке, следи прелаз у један од рукаваца приче који води или ка срећном крају или странпутици. Тиме се постиже да се читаоци више пута враћају на почетак како би изабрали нову верзију приче. Борис Ненезић, цртач целог пројекта, превео је сценарије у финалну форму и заслужан је за коначни дизајн ликова, на чему се доста радило како би се постигао прави баланс карикатуралности и допадљивости. Веб верзије стрипова имају наглашен тај елемент интерактивности, односно подсећају на врло

су се у разговору са младима открили и неки нови случајеви фалсификовања. Медији су такође одлично прихватили поруку и „Лани Тафи“ је посвећено чак 250 прилога у штампаним и електронским медијима. Пројекат је чак доживео поршку познатих личности на друштвеним мрежама.

Од новембра 2015. године почело се са промоцијом у Италији – између осталог на реномираном фестивалу стрипа *Lucca comics and games*. Понукане успехом и резултатом које овај пројекат изазива, и друге земље су почеле да траже дозволу од Савета Европе како би га и оне користиле. Штампана издања стрипа тренутно постоје у Италији и Пољској, где су ови стрипови и промовисани – у Пољској чак у 3000 школа, док су урађени преводи и на француски и немачки од стране агенције за лекове Швајцарске, чије се промоције ускоро очекују. Такође су у току преводи и процес публикације у Јерменији, Данској, Хрватској, Босни и Херцеговини, Хрватској и Црној Гори. За пројекат су се чак заинтересовале и две афричке земље: Демократска република Конго и Гвинеја. Зелић је у улози консултанта помогао у реализацији сасвим нових стрипова на тему специфичних ситуација које се везују за фалсификовање лекова у овим земљама. ■

Подршка ЕУ иновативним пројектима насталим повезивањем науке и привреде

Четрнаест иновативних пројеката у Србији добило је финансијску подршку Европске уније у оквиру Програма сарадње науке и привреде, објавио је недавно Фонд за иновациону делатност који спроводи овај програм.

Пројекти, које су у оквиру јавног позива поднели конзорцијуми сачињених од приватних микро, малих и средњих предузећа, и јавних научноистраживачких организација регистрованих у Србији, прошли су евалуацију независне међународне експертске комисије Фонда и додељено им је финансирање од укупно 3 милиона евра.

Циљ Програма је повезивање приватних предузећа и јавних научноистраживачких организација у Србији како би се заједничким развојним пројектима подстакло развој иновативних производа, услуга и технологија са тржишном применом. Посебан нагласак током процеса комерцијализације ставља се и на заштиту интелектуалне својине.

За финансирање су одабрани пројекти који имају способан тим, иновативни потенцијал и јасне развојне планове, као и довољно квалитета да се такмиче на међународном тржишту. Средства за Програм сарадње науке и привреде обезбеђена су

из претприступних фондова Европске уније у износу од 2,4 милиона евра и буџета Републике Србије кроз Министарство просвете, науке и технолошког развоја у износу од 1 милиона евра.

На јавни позив пријављено је 96 пројеката из 25 градова широм Србије и из више од десет различитих индустријских области. Од тога је 74 задовољавало услове подобности, а у најужи избор ушло их је 27. Информације о награђеним пројектима, као и о другим програмима подршке иновацијама Фонда за иновациону делатност, доступне су на интернет страници Фонда: www.inovacionifond.rs.

Новости

Меморандум о сарадњи између завода за интелектуалну својину Републике Србије и Републике Словеније

У „Палати Србије“ су 23. октобра в. д. директора Завода за интелектуалну својину Републике Србије, господин Владимир Марић, и директор Завода за интелектуалну својину Републике Словеније, господин Војко Томан, потписали меморандум о сарадњи између Завода за интелектуалну својину Републике Србије и Завода за интелектуалну својину Републике Словеније.

Потписивањем споразума уговорне стране су се обавезале да ће даље унапређивати међусобну сарадњу у области интелектуалне својине, пре свега кроз размену добре праксе у поступцима заштите индустријске својине и ауторског права, кроз размену знања и искустава у вези са активностима које су усмерене на подизање свести о значају интелектуалне својине и кроз организацију конференција, симпозијума, семинара и других едукативних догађаја у вези са интелектуалном својином. Потписивању споразума присуствовали су премијери влада Републике Србије и Републике Словеније, господин Александар Вучић и господин Миро Церар, као и представници влада двеју држава.

Обележен дан Завода за интелектуалну својину Републике Србије

На свечаности која је организована уз подршку Владе Републике Србије, у Клубу посланика у Београду је 15. новембра обележено 96 година постојања Завода за интелектуалну својину Републике Србије.

Отворивши скуп, мр Владимир Марић, в.д. директора Завода за интелектуалну својину, подсетио је на богату историју Завода и његов континуирани развој до данашњег дана. Владимир Марић је посебно нагласио осавремењеност закона у области интелектуалне својине и њихову прилагођеност европском правном систему. Истакнуто је и да су услуге Завода за интелектуалну својину од маја ове године потпуно аутоматизоване, тако да је корисницима омогућено да пријаве жигова, патената и индустријског дизајна подносе електронским путем.

Скупу се потом обратио проф. др Владимир Поповић, државни секретар у Министарству просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије. Током свог излагања, проф. др Владимир Поповић похвалио је рад Завода за интелектуалну својину и истакао да је Србија на добром путу у области развоја интелектуалне својине, притом указавши на потребу увећања броја патентних пријава у Републици Србији како би се достигли већи светски стандарди.

У другом делу свечаности додељене су годишње награде Светске организације за интелектуалну својину за најбољи патент, индустријски дизајн, ауторски рад у области друштвено-хуманистичких наука, проналазак остварен од стране ученика средњих школа, као и за правно лице са највећим интензитетом коришћења међународног система регистрације жигова.

Децембар – месец едукације о интелектуалној својини

Током децембра је одржано чак шест различитих едукативних догађаја на тему интелектуалне својине. У Привредној комори Зајечар је 9. децембра одржан семинар „Брендерање пољопривредних производа у функцији развоја туризма“, у заједничкој организацији Привредне коморе Србије, Регионалне привредне коморе Зајечар, Регионалне агенције за развој источне Србије и Завода за интелектуалну својину. На позив Факултета за економију, финансије и администрацију, за студенте овог факултета је 5. децембра одржано предавање о управљању интелектуалном својином. Иста тема била је предмет предавања за студенте и последипломце на Факултету организационих наука 16. и 20. децембра. Такође, студенти Машинског факултета су били у прилици да у децембру у два наврата слушају предавања о интелектуалној својини – 9. и 20. децембра.

Едукативно
Информативни
Центар

Завод за интелектуалну својину Републике Србије, Кнегиње Љубице 5, 11000 Београд;
телефон: (+381 11) 202 58 00; www.zis.gov.rs
• в.д. директора: мр Владимир Марић • уредник: др Никола Радовановић
• техничка обрада: Драгана Томић Стоилковић • контакт e-mail: info.EIC@zis.gov.rs

Завод за
интелектуалну својину
Републике Србије